

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

З МАТЕРІАЛАМИ II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

16 СЕРПНЯ 2024 РІК

М. ТЕРНОПІЛЬ, УКРАЇНА

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ІННОВАЦІЇ:
ШЛЯХИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ НАУКИ»**

СЕКЦІЯ ІХ. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА СИСТЕМИ

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В БІЗНЕС-СФЕРІ

Лобецький А.М.57

СЕКЦІЯ Х. ФІЛОЛОГІЯ ТА ЖУРНАЛІСТИКА

SOFT SKILLS – НЕ ТІЛЬКИ НОВІТНИЙ ОСВІТНІЙ ТРЕНД, А ВАЖЛИВА СКЛАДОВА
ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ

Зелінська В.А.60

СЕКЦІЯ ХІ. ФІЛОСОФІЯ ТА ПОЛІТОЛОГІЯ

ПСИХІЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЛЮДСЬКУ ІДЕНТИЧНІСТЬ У
ДОСЛІДЖЕННЯХ ФІЛОСОФІВ

Бернацький В.В.63

СЕКЦІЯ ХІІ. ПЕДАГОГІКА ТА ОСВІТА

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ПЕРЕДУМОВА І СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЯКОСТІ ОСВІТИ

Косач Т.М.65

ВИКОРИСТАННЯ СОЦМЕРЕЖ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Фалько Р.В.68

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙ В ГАЛУЗІ ПРИРОДНИЧИХ ТА ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИХ НАУК
НА ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Галдіна О.М., Філоненко Н.Ю.70

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ

Балог О.Г.73

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПОНЯТТЯ «СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВА
КОМПЕТЕНТНІСТЬ» МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Данильченко О.А.75

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО САМООСВІТНЬОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Білан Д.І.77

СЕКЦІЯ Х. ФІЛОЛОГІЯ ТА ЖУРНАЛІСТИКА

SOFT SKILLS – НЕ ТІЛЬКИ НОВІТНІЙ ОСВІТНІЙ ТРЕНД, А ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ

Зелінська Віта Анатоліївна

ORCID ID: 0000-0003-4716-4486

асистент кафедри філології, педагогіки та методики викладання

Білоцерківський національний аграрний університет, Україна

Актуальність теми пов'язана з інтеграційними процесами, що відбуваються в світі та Україні і певною мірою змінюють соціальну, економічну та освітню сфери країни. Сучасний ринок праці висуває нові вимоги до фахівців, розширюючи свої кордони. На нинішньому етапі розвитку ринку праці та появи нових сфер у галузі працевлаштування роботодавці зацікавлені не просто у висококваліфікованих працівниках, які вільно володіють іноземними мовами на достатньому рівні для здійснення та підтримки ефективної професійної взаємодії з бізнес-партнерами, чи працівниках які мають високорозвинені *hard skills* (базові навички) зі своєї спеціальності, цього наразі вже недостатньо для досягнення високих результатів у професії. Роботодавці хочуть бачити серед своїх співробітників людей, які є чудовими командними гравцями та вміють налагоджувати зв'язки з колегами. Тож не дивно, що в закордонних освітніх закладах активно працюють над введенням до занять вправ та активностей, які сприятимуть розвитку саме *soft skills* (м'яких навичок). Дехто ж пропонує змінити погляди на традиційне оцінювання і брати до уваги не лише вміння розв'язувати задачі, але і до прикладу, вміння розбиратися із конфліктами. Це, у свою чергу, спричинює оновлення вимог до закладів вищої освіти, що мають забезпечити необхідні умови для формування в майбутніх фахівців м'яких навичок, від яких залежить вміння спілкуватися, критичне мислення, креативність, лідерські якості, (вміння працювати в команді та розв'язувати проблеми тощо) Фахівці, що мають ці знання, мають набагато більше шансів побудувати успішну кар'єру. Роботодавці, переймаючи закордонний досвід успішних організацій, спостерігають відсутність м'яких навичок серед недавніх випускників. М'які навички, що також мають назву ключових навичок, основних навичок, чи ключових компетенцій або ще навичок працевлаштування, – це ті бажані якості, які застосовуються на різних робочих місцях і в різних життєвих ситуаціях – такі риси, як цілісність, спілкування, ввічливість, відповідальність, професіоналізм, гнучкість і робота в команді [2, с. 163]. Хоча ці м'які навички називаються невід'ємною частиною успіху на робочому місці, за даними CareerBuilder, 77% роботодавців вказують на те, що м'які навички так само важливі, як і тверді навички. Тож постає проблема – як збалансувати ці компетенції та отримати в результаті універсального працівника XXI ст.

Більшість вищих навчальних закладів не приділяють належної уваги розвитку в студентів їх «*soft skills*», так як це явище досить нове для українського ринку праці. В

той же час, навчальні програми перенавантажені навчальними дисциплінами, які розвивають у студентів «hard skills», тобто «тверді» навички, пов'язані зі знанням фундаментальних та спеціальних дисциплін, здобуттям практичної підготовки тощо. Про те, як майбутньому фахівцеві взаємодіяти колективі зі співробітниками, з клієнтами, з партнерами — не навчають, хоча ці навички дуже сильно впливають на ефективність роботи співробітника. Це так звані «м'які» знання, які важко піддаються вербалізації.

В Україні поняття «soft skills» є досить новим і недостатньою дослідженим. Тож розгляд питання розвитку «м'яких» навичок студентів під час їх навчання в університеті надзвичайно актуальне. [2, с.164]

Що ж собою являють soft skills? Відповідно до міжнародних досліджень можна визначити певний перелік навиків, які входять в той набір, що ми називаємо м'які навички.

М'які навички - це, як правило, міжособистісні навички, які допомагають людям взаємодіяти з іншими. Вважається, що люди, які володіють цими навичками з ними легко працювати та проводити час. К.Суччі та М.Канові [3, с.47] визначають м'які навички як динамічну комбінацію когнітивних і мета когнітивних навичок, міжособистісних, інтелектуальних і практичних навичок. М'які навички допомагають людям адаптуватися та поводитися позитивно, щоб вони могли ефективно справлятися з викликами професійного та повсякденного життя. М'які навички пов'язані з особистісними рисами, цілями та мотиваціями. Їх можна вважати значною доданою вартістю, яка дозволяє досягти ширших і більш високо оцінюваних досягнень на сучасному ринку праці. (3) Щоб покращити можливості працевлаштування студентів, університети в усьому світі все частіше пропонують курси з розвитку м'яких навичок. Хоча м'які навички є важливими для студентів та випускників університетів, їхній рівень актуальності відрізняється в залежності від професії. Існують м'які навички, яким роботодавці в одній галузі можуть надавати більшого пріоритету, а в іншій - не вважати їх першочерговими.

Комунікативні навички є одними з найбільш бажаних навичок для роботодавців, і їм приділяється більше уваги з боку дослідників. Комунікативні навички передбачають здатність правильно передавати, отримувати та інтерпретувати інформацію. Вони включають як вербальні, так і невербальні комунікації. Говоріння, слухання, письмо, читання, презентація є одними з найпоширеніших комунікативних навичок. Лідерські навички пов'язані зі здатністю людини впливати на інших і надихати їх на дії які допомагають у досягненні спільних цілей групи чи організації. Іншим важливим набором навичок є навички командної роботи. Це навички, які допомагають людям ефективно працювати в команді. Вони пов'язані з тим, як люди співпрацюють з іншими для досягнення спільних цілей [3,с.46].

Ще одна важлива м'яка навичка - це навички вирішення проблем. Ці навички передбачають здатність діагностувати проблему, оцінювати альтернативи та знаходити дієві рішення для розв'язання конкретної проблеми. Навички прийняття рішень формують інші важливі м'які навички, які вважаються важливими для кар'єри. Навички прийняття рішень передбачають здатність аналізувати альтернативні напрями дій та обирати найкращу альтернативу (альтернативи), яка з більшою ймовірністю принесе найкращі результати.

Робоча етика - ще одна важливим набором м'яких навичок. Робоча етика передбачає особисті моральні цінності, якими людина керується у мисленні, прийнятті рішень та діях. Трудова етика визначає, що є прийнятним, а що

неприйнятним на робочому місці. Люди з такими навичками мають самоконтроль, коли йдеться про порушення правил та процедур на робочому місці. Ще одна важлива м'яка навичка - це адаптивність до змін. Люди з такими навичками є сприйнятливими до змін, які є достатньо гнучкими, щоб приймати та сприймати зміни на робочому місці [3,с.47]

Інноваційні/креативні навички формують ще один важливий набір м'яких навичок, який вважається актуальним. Вони являють собою здатність створювати ідеї та придумувати способи або підходи до виконання завдань, які приносять позитивні результати на робочому місці [1, с.508].

Толерантність до стресу - це ще один набір м'яких навичок, які пов'язані зі здатністю зберігати спокій, коли людина стикається з труднощами та складних обставин [3,с.47]. Люди з цими навичками здатні добре керувати своїми емоціями у важкі часи а отже, здатні справлятися з робочими та неробочими завданнями чи обставинами. [1,с.510]

Останній, але не менш важливий набір м'яких навичок - це клієнтоорієнтованість. Це навички, які дозволяють людині розуміти потреби клієнтів і та визначати їх пріоритетність, пропонуючи послуги клієнтам. Клієнтоорієнтованість допомагає клієнтам відчувати себе цінними та важливими для людини яка їх обслуговує, і для організації в цілому.

Отже, необхідно відмітити, що розвиток і напруження «soft skills» для студентів – об'єктивна вимога сучасного ринку праці. Керівництво вищих навчальних закладів має реагувати на ці запити, а в світлі ширшої автономії університетів у частині формування навчальних програм необхідно проявляти ініціативу та запроваджувати відповідні нові навчальні програми підготовки з метою охоплення всього спектру розвитку «м'яких» навичок у студентів під час навчання.

Список використаних джерел:

1. Mwita, K., Kinunda, S., Obwolo, S., & Mwilongo, N. (2023). Soft skills development in higher education institutions: Students' perceived role of universities and students' self-initiatives in bridging the soft skills gap. *International Journal of Research in Business and Social Science* (2147- 4478), 12(3), 505–513. <https://doi.org/10.20525/ijrbs.v12i3.2435>
2. Коваль К.О. Розвиток «soft skills» у студентів – один з важливих чинників працевлаштування. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. 2015. №2, С. 162–167.
3. Chiara Succi & Magali Canovi (2020) Soft skills to enhance graduate employability: comparing students and employers' perceptions, *Studies in Higher Education*, 45:9, 1834-1847, DOI: 10.1080/03075079.2019.1585420